

El president del govern espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, i el president del Partit Popular, Mariano Rajoy, abans de començar la reunió que van tenir el dia 23 de juliol a Madrid.

El 9 d'agost farà dos anys que va entrar en vigor l'Estatut de Catalunya. Tant el blocatge de la negociació del nou model de finançament autonòmic com els magres resultats de les reunions entre l'estat i la Generalitat per a desplegar el nou text han silenciats els cants de l'Espanya plural amb què el 2004 Rodríguez Zapatero havia emprès el primer mandat. Avui, PP i PSOE semblen disposats a tornar-se a trobar per posar els límits de l'Espanya de les autonomies.

No calen gaires evidències més per a demostrar la poca predisposició del govern espanyol a desenvolupar l'Estatut de Catalunya, una llei orgànica que va entrar en vigor ara fa dos anys. De llavors ençà, l'administració de l'estat ha utilitzat diverses fórmules per a saltar-se aquesta norma aprovada per la cambra catalana i les

dues cambres espanyoles (Congrés i Senat) i referendada, en plebiscit, per la ciutadania de Catalunya. El conseller de Governació català, el republicà Jordi Ausàs, va denunciar a la darrera comissió bilateral estat-Generalitat, dimecres 30 de juliol, la detecció de set estratègies diferents, segons un informe del Centre d'Estudis Autonòmics,

que l'estat utilitza per retallar el desplegament estatutari. Una d'aquestes estratègies consisteix a fer servir les lleis de base com a elements invasius de les competències previstes a l'estatut en matèries com ara el turisme, l'acció social, les polítiques universitàries i de beques, etc. L'estat aplica una altra estratègia a través de la política

de subvencions en matèries que són de competència autonòmica; la Generalitat les impugna per la via contenciosa administrativa, una via judicial molt lenta que quan resol, ni que sigui a favor de l'administració autonòmica, ja fa temps que les ajudes han estat distribuïdes. Igualment, l'estat utilitza a favor seu la transposició de directives europees, l'aplicació de competències supracomunitàries i l'apel·lació a competències exclusives fixades per la Constitució a l'article 149.1. L'estudi identifica la "deslleialtat institucional" com a sisena estratègia de l'estat: consisteix en l'elaboració de lleis que implica una despesa, assumida finalment pel govern autonòmic, com va passar amb la llei de dependència.

Finalment, l'estat vulnera l'estatut també a través de l'anomenada "arquitectura constitucional", és a dir, la composició d'alguns organismes de l'estat i del Tribunal Constitucional.

Esperar la sentència del TC. Precisament el Tribunal Constitucional és un element cabdal per al desenvolupament autonòmic. L'ex-president de la Generalitat, Pasqual Maragall, advertia en un article a *El Periódico* que darrere de la negociació del nou model de finançament s'amaga un problema molt més profund: la sentència del recurs contra l'Estatut de Catalunya, al Tribunal Constitucional. L'ex-president i ex-militant del PSC no és l'únic que vincula aquestes dues importants fites de la política catalana. Fins al punt que creixen les sospites que l'executiu de Zapatero, més enllà de les tendències centrípetes de les estructures de l'estat, endarrerix tant com pot el desplegament estatutari, tot esperant la sentència del TC. I en aquest context s'emmarca la reunió del 23 de juliol passat entre el president espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, i el líder dels populars, Mariano Rajoy, a la Moncloa.

Deixant de banda els acords en matèries com la lluita antiterrorista, els pactes entre els dos dirigents espanyols es van encaminar a desbloquejar la renovació del Consell General del Poder Judicial, el mes vinent, i també els cinc nomenaments pendents del TC.

L'acord entre tots dos dirigents arriba de la valoració compartida que cal re-

soldre el desprestigi del màxim tribunal de l'estat, immersit aquests darrers temps en una picabaralla partidista que ha deixat sota mínims la seva credibilitat. PP i PSOE consideren que el TC necessita recuperar aquest prestigi en un moment en el qual ha de dirimir qüestions que afecten directament la concepció de l'arquitectura del model de l'estat, com ara les sentències pendents de l'Estatut de Catalunya i de la llei de referèndums proposada pel president basc, Juan José Ibarretxe. Per tot això, un dels primers passos per a recuperar la imatge de l'alt tribunal a fi d'encarar aquests processos és una renovació pactada entre tots dos

grans partits. Medis polítics i judicials espanyols comparteixen aquesta necessitat de consens al voltant del TC per a recuperar-ne el prestigi. Un consens que ha de servir per a donar una imatge pública d'unitat i esborrar els enfrontaments entre els anomenats magistrats *progressistes* i els *conservadors*, és a dir, la lluita partidista entre PSOE i PP.

Aquesta voluntat de consens serà previsiblement fàcil d'abastar en la sentència del recurs interposat pel govern espanyol contra la llei de referèndums aprovada pel Parlament Basc, a instàncies del president Ibarretxe. Tot indica que no costarà que hi hagi consens

Ni Zapatero ni Rajoy no es creuen les seves lleis

El president del govern espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, i el president del PP, Mariano Rajoy, han revifat les gèlides relacions que fa temps que tenien les dues grans formacions espanyoles des del govern i l'oposició, respectivament. A la reunió del dia 23 de juliol acordaven, entre més qüestions, pactar la renovació del Tribunal Constitucional, on quatre magistrats han acabat el mandat i, a més, cal omplir la vacant que va deixar el magistrat conservador Roberto García-Calvo, mort el mes de maig passat.

La renovació del TC es desencallava l'endemà dels acords entre Zapatero i Rajoy. L'alt tribunal va decidir de donar el vist-i-plau al nou reglament del Senat que havia impugnat el PP. El nou reglament preveia que els quatre representants del TC escollits pel Senat sortirien d'una llista proposada per les autonomies. El PP hi va recórrer en contra perquè considerava que això era treure competències a la cambra alta espanyola. La solució trobada pel TC no revoca la nova norma del Senat, però deixa la llista de candidats proposats per les autonomies com a proposta, és a dir, que el Senat podrà escollir els quatre magistrats de la llista o més candidats proposats per la mateixa cambra. La decisió salomònica de TC, l'endemà de la reunió entre els dos líders espanyols, permet de desencallar la renovació de tribunal.

I, tal com van acordar Zapatero i Rajoy, el Congrés escollirà el substitut del difunt García-Calvo (que va deixar un empat a cinc, entre el sector *conservador* i el *progressista*). El seu substitut també serà a proposta dels sectors *conservador* de la magistratura. Aquest desequilibri es corregirà al Senat, on, dels quatre magistrats que cal rellevar, tres formen part del sector *conservador* i un del *progressista*. Però dels nomenats, al Senat, segons els acords de Zapatero i Rajoy, se'n distribuïran dos per a cada sector. I tot això, amb la voluntat política dels dos partits d'afavorir el consens institucional al TC.

La qüestió és que l'acord entre els dos líders polítics del PP i del PSOE posa en evidència el nivell de respecte, si més no formal, de la llei. Tots els nous estatuts aprovats preveuen que les cambres legislatives autonòmiques podran donar suport a dos candidats, que els proposaran al Senat, que, després de la resolució del Constitucional (24 hores després de la reunió Zapatero-Rajoy), també pot triar els seus propis candidats. De manera que els dos dirigents polítics han acordat de distribuir els candidats sense esperar, ni de manera formal, que els parlaments autonòmics facin arribar al Senat les propostes pròpies de candidats.

Pedro Solbes, ministre d'Economia espanyol.

entre els sectors *progressistes* i els *conservadors* per a rebutjar la iniciativa parlamentària basca.

El perill del consens al TC. De la mateixa manera, aquesta voluntat de consens al voltant del TC també es podria aconseguir en la sentència dels recursos pendents d'inconstitucionalitat interposats contra el nou Estatut català. De fet, PP i PSOE consideren que seria desitjable una sentència com més unànime millor, per tal que tingués prou força i fos difícilment de rebatre. Fins i tot en alguna ocasió l'actual presidenta de l'alt tribunal, María Emilia Casas, s'ha mostrat partidària d'intentar aconseguir una sentència que sigui al més unànime possible.

Com és natural, aquest consens en la sentència aniria contra els interessos catalans, si tenim present que la posició de partida dels anomenats sectors *progressistes* ja no és pas especialment generosa en la interpretació del cos

estatutari català. Només cal recordar la posició expressada per l'advocat de l'estat en l'informe sobre la constitucionalitat de l'estatut, en vista dels recursos interposats al Constitucional. Aquell informe fa una interpretació molt restrictiva de l'articulat de l'estatut, això sí, defensant-ne la redacció actual.

Per tant, el consens al TC només pot arribar si la sentència és interpretativa a la baixa. Ni tan sols s'ha de descartar que els sectors conservadors de l'alt tribunal poguessin tombar alguna part de l'articulat impugnat.

Situació actual. En aquest punt tornem a la reunió entre els dos líders espanyols, Rodríguez Zapatero i Rajoy. El PP i el PSOE estan interessats a tancar aviat l'episodi.

Els socialistes volen evitar de cremar-se més amb el debat estatutari, especialment en política econòmica. El debat sobre el sistema de finançament

autonòmic ha situat el vice-president econòmic i ministre d'Economia, Pedro Solbes, en un enfrontament territorial per a renegociar un nou model que de segur que no deixarà satisfetes totes les parts. I això passa en un moment de greu crisi econòmica. De manera que Solbes tindria les mans molt més lliures en la negociació si ja comptés amb una sentència ferma de la constitucionalitat del text estatutari català, que no deixés marge a interpretacions al voltant de les relacions bilaterals-multilaterals entre l'estat i la Generalitat, per exemple.

També el PP, en aquesta nova etapa de recerca de la centralitat política, veuria amb bons ulls de poder deixar enrere el debat estatutari català. De manera que podria afavorir el consens que fins fa pocs dies havia defugit. Això sí, en canvi d'aquest consens el PP difícilment acceptaria d'afavorir una sentència que no li donés algun trumfo. Per tant, és probable que els magistrats conservadors vulguin cobrar un peatge a aquest consens amb algun títol modificat, a banda de possibles sentències més o menys restrictives. Però el fet cert és que al PP de Rajoy també li interessa girar full i començar a treballar per teixir possibles complicitats polítiques futures amb qui calgui, pel que pugui ser, en un futur electoral.

El dubte pendent entre les dues grans formacions espanyoles —a banda de la capacitat política de poder transmetre veritablement els seus interessos al TC de manera més o menys directa— és el calendari. Cal esperar a haver renovat el TC o val més que l'actual resolgui la qüestió candent de l'Estatut català? I aquí és on no hi ha una resposta clara. Només hi ha un fet rellevant a tenir present. Si l'alt magistrat espera a haver incorporat els nous membres, la sentència es pot retardar prou mesos. Els nomenaments, seguint els tràmits que han de seguir, no poden arribar abans de l'octubre o el novembre. I els nous magistrats necessitaran un nou període de debat i estudi de la sentència. Un escenari que ens situa a principi de l'any vinent, anant molt bé. Un temps que ni Zapatero ni Rajoy no semblen disposats a esperar. Així doncs, no calen gaires càlculs més.

Enric Rimbau